

Hallintovaliokunnan mietintö 6/1995 vp

Hallituksen esitys laiksi kuntien yleisestä kalleusluokituksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 2 päivänä marraskuuta 1995 lähettänyt hallintovaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitettun hallituksen esityksen n:o 164/1995 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina neuvoteleva virkamies Martti Kallio sisäasiainministeriöstä ja kehittämispäällikkö Aino-Elina Mäkimattila Suomen Kuntaliitosta. Lisäksi valtiovarainministeriö, Kansaneläkelaitos, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Akava-JS, Kunnallisvirkamiesliitto ry, Kuntien tekniikan ja peruspalvelujen neuvottelujärjestö ry, Toimihenkilöiden neuvottelujärjestö ry, Valtion yhteisjärjestö VTY, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto ry sekä Palvelutyönantajat ry ovat antaneet kirjallisen asiantuntijalausannon.

Hallituksen esitys

Kuntien yleisestä kalleusluokituksesta annetun lain voimassaolo päättyy vuoden 1995 lopussa. Kunnat on jaettu elinkustannusten erojen perusteella kahteen kalleusluokkaan. Tätä luokitusta käyttäen on porrastettu huomattava osa yksityisen sektorin, kuntien ja valtion maksamista palkoista sekä eräät sosiaaliset tulonsiirrot. Esityksessä ehdotetaan nykyistä järjestelmää jatkettavaksi vielä neljällä vuodella vuoden 1999 loppuun. Tarkoituksena on, että kuntien kalleusluokitus vuosiksi 1996—1999 vahvistetaan samaksi kuin nykyinen luokitus.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen ja niin, että kalleusluokitus voitaisiin sen nojalla vahvistaa ennen 1. päivää tammikuuta 1996.

Valiokunnan kannanotot

Lain mukaan kunnat jaetaan tutkimuksella todettujen kustannuserojen perusteella kahteen

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 1995

kalleusluokkaan. Tutkimuksella todetuista elinkustannuseroista riippumatta kalleusluokitus voidaan painavista syistä vahvistaa myös siten, että kunnalle aiemmin vahvistettua kalleusluokkaa ei muuteta ja että kalleusluokituksen riittävä alueellinen yhtenäisyys otetaan huomioon. Kalleusluokituksen vahvistaa valtioneuvosto. Viimeksi elinkustannuseroja koskeva tutkimus on tehty saadun tiedon mukaan vuonna 1980.

Hallituksen esityksenkin mukaan kuntien kalleusluokitus on vinoutunut eivätkä kunnat ole nykyisessä luokituksessa elinkustannusten suhteen oikein ryhmitettyinä. Kalleusluokituksen soveltamisessa esiintyy myös useita käytännön ongelmia, minkä johdosta porrastetut palkat ja sosiaaliset tulonsiirrot eivät muutoinkaan kohtaanu todellisten kalleuserojen mukaan.

Ottaen huomioon muun ohella solmitun talous-, työllisyys- ja työmarkkinapoliittinen sopimuksen valiokunta ehdottaa hallituksen esityksen hyväksymistä sellaisenaan. Valiokunnan mielestä tulisi kuitenkin ryhtyä selvitys- ja muihin toimenpiteisiin mahdollisuuksien mukaan kolmikantaperiaatetta noudattaen ja asiaan vaikuttavat seikat huomioiden siten, että kalleusluokitukselta voitaisiin luopua asteittain jo vuodesta 1998 lukien. *Samalla valiokunta edellyttää hallituksen huolehtivan osaltaan siitä, että ryhdytään sellaisiin lainvalmistelu- ja muihin toimenpiteisiin, jotka mahdollistavat kalleusluokitusjärjestelmästä luopumisen kokonaan vuoden 2000 alusta.*

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä valiokunnan esittämin kannanotoin sellaisenaan.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Väistö, varapuheenjohtaja Dromberg sekä jäsenet Alaranta,

Juurola, Karpio, V. Koski, Löf, Manninen, T. Pohjola, Polvi ja Ranta-Muotio sekä varajäsen J. Kukkonen.
